

VINERI • 12 APRILIE 2013 • ANUL LXIII NR. 15

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

România ne ajută cu carte românească

„Vorba preferată a tatălui meu: Sângele apă nu se face”

AȚRU tratează despre preluarea Școlii și Liceului „N. Bălcescu” din Jula

CALENDAR ORTODOX

15 aprilie, luni, Sf. Ap. Aristarh, Pud și Trofim; Sf. Mc. Crescent.
16 aprilie, marți, Sf. Mc. fecioare Agapia, Irina și Hionia.
17 aprilie, miercuri, Sf. Mc. Simeon, Ep. Persiei; Sf. Acachie, Ep. Melitinei (Denia Canonului cel Mare).
18 aprilie, joi, Cuv. Ioan, ucenicul Sf. Grigorie Decapolitul.
19 aprilie, vineri, Ioan Paleolavritul; Sf. Sfințit Mc. Pafnutie (Denia Acatistului Născătoarei de Dumnezeu).
20 aprilie, sâmbătă, †) Sf. Teotim, Ep. Tomisului; Cuv. Teodor Trihina; Sf. Ap. Zaheu (Pomenirea morților).
21 aprilie, duminică, Sf. Martin Mărt., Ep. Romei; Sf. Mc. Tomaida. Duminica a IV-a din Post (a Sf. Ioan Scărarul; Vindecarea fiului lunatic).

10 vorbe pe săptămână

ABERAȚIE – Abatere de la ceea ce este normal sau corect. – Ceea ce este inadmisibil, absurd; absurditate, ineptie, prostie. – Din fr. aberration, lat. aberratio = eltérés, aberráció

AECTA – Tranz. 1. A măhni, a întrista. 2. A simula o anumită stare sufletească. – Din fr. affecter = elszomorít, (fájdalmasan) érint; színlel, tettet

CIUDAT – Care iese din comun, care șochează (prin aspect, manifestări, evoluție etc.); curios, straniu, bizar; ciudoz. – Din bg. èudat „minunat” = FURCSA, KÜLÖNÖS

HORTICULTURĂ – Știință agronomică care se ocupă cu studiul cultivării pomilor, legumelor, florilor, precum și cu aspectul estetic al arhitecturii parcurilor. – Din fr. horticulture = kertészet, kertgazdálkodás

INCERT – Care nu este cert; nesigur, îndoielnic; schimbător. – Din lat. incertus = BIZONYTALAN

JUSTIFICA – A arăta că ceva este just, legitim, a demonstra justetea unui lucru; a îndreptăți; a motiva – Din lat. justificare, fr. justifier = igazol; igazolja magát

NEFAST – Care aduce nenorocire, necaz, supărare; dăunător, fatal. – Din fr. néfaste = végeztes, baljós

PREFERA – A da întâietate sau precădere unui lucru, unei situații sau unei ființe, în raport cu altceva sau altcineva; a considera ceva sau pe cineva mai bun, mai valoros, mai important etc., în raport cu altceva sau cu altcineva; a aprecia mai mult ceva sau pe cineva. De preferat = preferabil. – Din fr. préférer = jobban szeret; előbbre helyez

SENECTUTE – Bătrânețe – Din lat. senectus, -utis = agkor

STEJAR – Gen de arbori înalți cu tulpina dreaptă, cu coroana largă, cu frunzele adânc crenate, cu florile dispuse în amenți, cu lemnul rezistent și dur, al căror fruct este ghinda – Cf. bg. steer = tölgy(fa)

dex online

România ne ajută
cu carte românească

Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni continuă să sprijine și în acest an procesul educativ în limba română peste hotare, prin îmbogățirea fondului de carte aflat la dispoziția școlilor în limba română, sediilor asociațiilor care organizează cursuri de limbă și literatură română și a bibliotecilor de carte românească.

Beneficiarii acestei inițiative vor fi, în principal, copiii și tinerii români din afara granițelor. Donațiile vor cuprinde în special literatură școlară, abecedare, cărți de istorie, dicționare, enciclopedii, materiale didactice, rechizite, CD-uri cu povești și muzică pentru copii, manuale de limba și literatura română, geografie și istorie a românilor.

„Foaia românească” solicită asociațiilor și parohiilor care organizează cursuri de limbă, cultură și civilizație românească, bibliotecilor școlare și universitare, precum și unităților școlare cu predare în limba română care se confruntă cu deficit de carte românească și au dificultăți în asigurarea unui proces educațional de calitate să întocmească o listă cu necesitățile lor, pe care s-o trimită către DPRRP (sau s-o trimită către redacția Foi, la adresa foaia@foaia.hu, pentru ca noi s-o trimitem mai departe la DPRRP).

E.Ș.

Budapesta

Scenetă de Paști

În Duminica a 6-a din Post, a Floriilor, pe 28 aprilie, copiii de la cursurile de catehizare ortodoxă de la Școala românească din Micherechi vor prezenta cântece și o scenetă de Paști la Capela Românească din Budapesta. Sceneta

este pregătită sub îndrumarea Părintelui Secretar Eparhial Visarion Tuderică, cel care predă orele de religie la școala din Micherechi și a profesoarei Maria Boca Cozma. A.B.

Chitighaz

Proiect comun

În cadrul Programului de Cooperare Transfrontalieră Ungaria-România 2007-2013, „Două țări, un scop, succes comun”, miercuri, 10 aprilie, la primăria din Chitighaz, a avut loc o conferință de presă prilejuită de deschiderea oficială a implementării proiectului de protecția mediului prin intermediul investițiilor în rețele de canalizare și a stațiilor de epurare a apelor reziduale în Socodor și Chitighaz. La întâlnire, primarii din cele două localități partenere, Maria Gyuricska Kalcsó (Chitighaz) și Ioan Dimitrie Jura (Socodor), au prezentat proiectul care prevede 10.618 m de canalizare pentru care se dispune de 1.999.318 milioane euro, din fonduri europene, sumă din care partea localității Socodor este de 999.898 euro, iar Chitighazul dispune de 999.420 euro.

**Scriveți-ne
la adresa:
foaia@foaia.hu**

Poza săptămânii

– Vouă vă vine să credeți că pe vremuri cu așa ceva se telefona?

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Dansuri românești la primirea secretarului de stat la școala din Chitighaz (foto: Ana Cioca)

AȚRU tratează despre preluarea Școlii și Liceului „N. Bălcescu” din Julia

Subsecretarul de stat, *Latorcai Csaba*, responsabil cu problemele naționalităților din Ungaria, a făcut o vizită miercuri, 3 aprilie, la Școala generală și Liceul „N. Bălcescu” din Julia. În cadrul unei întâlniri, la care au participat profesorii instituției de învățământ, reprezentanți ai Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria precum și reprezentanți ai Primăriei orașului Julia, s-a vorbit despre preluarea școlii julane de către AȚRU. În după-masa aceleiași zile, subsecretarul de stat a avut o întâlnire la Școala Generală din Chitighaz cu toți directorii școlilor aparținătoare AȚRU.

Undă verde pentru preluarea liceului

După ce ani de zile a încercat, fără succes, să convingă conducerea orașului Julia, consiliul părinților și corpul profesoral despre dorința de a prelua Școala generală și Liceul „N. Bălcescu”, AȚRU a primit până la urmă undă verde pentru a fi gazda acestei instituții. Primarul orașului Julia, *dr. Görgényi Ernő*, a asigurat că orașul nu va pune pie-

tante cu privire la viața școlii, fără ca acestea să afecteze în mod negativ activitatea instructiv-educativă de la școală, copiii și profesorii să nu fie afectați de această schimbare. „Școala din Julia este instituția de baștină a autonomiei culturale, care până acum a funcționat în condiții normale”, a spus subsecretarul de stat. De ce este necesar ca instituția să ajungă în custodia AȚRU?

„...nu ne vom băga în nicio problemă de specialitate”

Kreszta Traján a declarat la întâlnirea de miercuri că nu există niciun impediment pentru preluarea instituției de către AȚRU, dacă se vor crea condițiile juridice necesare. „Noi vom transfera toți banii necesari pentru instituția de învățământ, pe care ni-i pune statul la dispoziție. AȚRU estimează că nu vor fi niciun fel de probleme în funcționarea școlii și liceului românesc... Vă asigur că AȚRU va fi foarte atentă la semnarea convenției de preluare a școlii. Aș dori să accentuez și să vă liniștesc că nu ne vom băga în nicio problemă de specialitate referitor la învățământ, există pentru aceasta specialiști”, a mai adăugat președintele AȚRU.

dici în procesul predării-preluării instituției. Semnarea convenției de preluare a școlii se va face cu autogovernarea pe țară pentru o durată de 10 ani. Primăria orașului Julia cere să aibă în continuare dreptul de opinie în alegerea directorului, iar clădirile predate odată cu instituția de învățământ să fie folosite de AȚRU strict în interes educațional.

Subsecretarul de stat *Latorcai Csaba* a subliniat că instituția românească din Julia se află în pragul unor mari schimbări. Trebuie să se ia decizii impor-

Latorcai a susținut: „Conducerea naționalității românești pe țară trebuie să-și asume responsabilitatea pentru identitatea lor, pentru comunitatea lor. Instituțiile conduse de AȚRU vor primi finanțări aparte de la statul maghiar, iar aceste sume trebuie investite pentru generația viitoare. Dacă cineva a urmărit rezultatele recensământului din 2011 poate să vadă că numărul românilor a crescut considerabil, lucru care aduce după sine o responsabilitate sporită din partea intelectualității românești.

Nesiguranțe

Cei prezenți la întâlnire au avut și unele îndoieli în ceea ce privește preluarea școlii și liceului românesc. Ce se va întâmpla dacă lipsa de comunicare între școală și AȚRU va face să se ajungă la anumite disensiuni? Ce se întâmplă dacă numărul copiilor pe viitor scade și odată cu acest proces nu se va mai primi finanțarea necesară pentru funcționare? Ce se întâmplă dacă conducerea AȚRU se schimbă și vor apărea probleme cu noua conducere?

(Continuare în pag. a 5-a)

EDITORIAL

Vihar a biliben, sau Furtună într-un pahar cu apă

Au trecut deja două săptămâni de la anunțarea rezultatului recensământului din 2011, din Ungaria, dar așa cum prevăzusem în numărul trecut, pe unele țări-mamă ale naționalităților, țări vecine cu Ungaria, în cot le doare. Sau poate nici acolo. Din păcate, și țara noastră mamă, România se află printre acestea. Oricât am căutat în lung și-n lat pe Internet, nu am găsit prea multe referiri în presa românească sau în blogurile românești despre aceste date totuși importante, cred eu, și pentru România.

După părerea mea umilă, rezultatul ultimului recensământ din Ungaria nu este numai important, dar și ciudat. În acest caz, ciudat se citește: curios, șocant. Curios, pentru că mulți am avea curiozitatea cum s-au făcut calculele Oficiului Central de Statistică de s-au sporit așa de tare naționalitățile. După ce fel de reguli matematice s-au făcut adunările, înmulțirile și scăderile. Cum de au devenit mai curajoși 644.000 de cetățeni maghiari să se declare țigani, slovaci, români, sârbi, croați, etc., în timp ce țara lor este pe primul loc(!) în Europa la antisemitism și ură împotriva străinilor. Vestea despre înmulțirea statistică a naționalităților i-a șocat și pe liderii celor 13 minorități, inclusiv pe președinții de autogovernări, care nu știu dacă să se bată singuri pe propriul umăr și să se auto-laude, ce treabă faină au făcut ei cu banii primiți de la statul maghiar, cu autonomia culturală, cu sistemul de autogovernări minoritare care au împânzit toată țara și alte ciudățenii. Pentru că așa-numitele autogovernări minoritare nu sunt altceva în Uniunea Europeană, decât niște ciudățenii. Ceva ce nici nu prea poate fi tradus corect într-o limbă europeană.

De ce ar fi totuși important ca România să fie atentă și să bage în seamă evenimentele, întâmplările, date statistice ciudate din Ungaria? Pentru că s-ar putea ca într-o bună zi s-o afecteze. Prin justificarea în Ungaria a dublei identități (prin întrebările din chestionar, unde orice cetățean putea să-și declare apartenența la mai multe naționalități) ușor ne putem trezi ca în România, și mai ales în Transilvania, la următorul recensământ să nu fie doar 1,22 milioane de unguri, cum a reieșit la recensământul din 2011, din România, ci minimum 2-3 milioane. Din totalul de 6,6 milioane ar însemna ceva. Dacă gândim cu mintea românului de azi, acest lucru este o aberație. O tâmpenie. Ceva inimaginabil. Credeți?

Să luăm realitățile din cele două țări: numărul populației din România a scăzut în ultimii zece ani de la 21,6 la 19,5 milioane; numărul populației din Transilvania a scăzut de la 7,2 la 6,6 milioane; numărul ungarilor din România a scăzut de la 1,4 la 1,23 milioane; numărul populației din Ungaria a scăzut din anul 2001 până în 2011 de la 10,2 milioane la 9,9; și acum atenție: numărul naționalităților din Ungaria a crescut de la 442.739 la 644.524!!! Iar numărul românilor a crescut de la 7995 la 35.641!!! Cum? Ori toți am intrat în ceva secte care fac atâția copii câți dă Dumnezeu, ori... ați putea crede că un ungur, care în România s-a declarat ungur, după ce s-a mutat în Ungaria și-a schimbat blana și dintr-odată și-a regăsit identitatea românească. Greu de crezut, dar am mai văzut noi și alte ciudățenii. Reamintiți-vă numai de apariția ne-românilor la alegerile de autogovernări românești, care s-au sporit cu ciupercile după ploaie.

Unii ar putea crede că rezultatul recensământului din Ungaria este o mică furtună într-un pahar de apă. „Vihar a biliben”, cum ar zice ungurul. (În traducere: Furtună în oală.) Efectul nefast al acestei furtuni o să-l simțim însă mulți, cu siguranță, la alegerile din anul 2014. Și nu numai la alegerile de autogovernări minoritare. *Eva Șimon*

Seri duhovnicești la Parohia Micherechi

Cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Siluan, la Parohia Micherechi din cadrul Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, în această perioadă se desfășoară seri duhovnicești, la care participă credincioși și tineri din această parohie, împreună cu părintele paroh Ioan Bun și cu părintele Visarion Tuderici, Secretar Eparhial, cel care se ocupă și de predarea orelor de religie la Școala Generală Românească (clasele I-VIII), din această localitate.

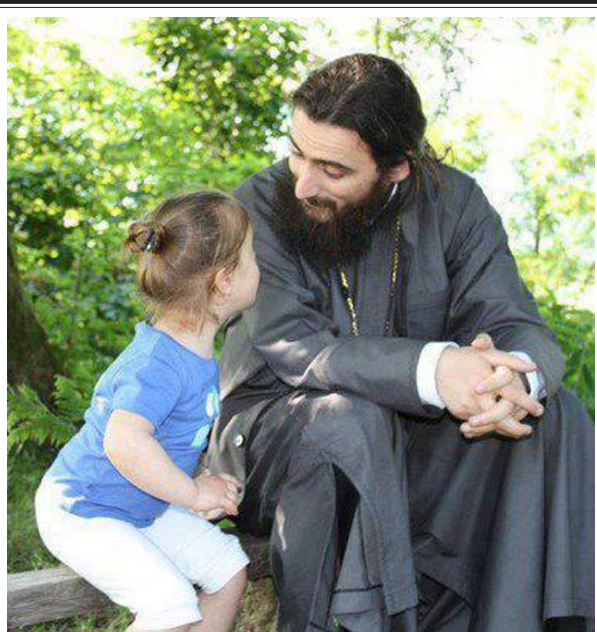
În cadrul acestor întâlniri, miercuri seara credincioșii fac repetiții atât la

cântările care compun Prohodul Domnului, creație liturgică dedicată în mod special Patimirilor Domnului și Punerii Sale în Mormânt și care va fi cuprinsă în Denia din Vinerea Mare, cât și la cântări pascale, iar în partea a doua a acestei întâlniri, tinerii din localitate, împreună cu cei doi clerici, dezbate diferite probleme duhovnicești, pentru a cunoaște mai bine învățătura de credință a Bisericii noastre și a se familiariza cu catehismul ortodox.

La întâlnirea din 27 martie 2013, a participat și Preasfințitul Părinte Episcop Siluan, atât la repeti-

țiile corale, cât și la discuțiile care au urmat apoi și care au pus în atenție tema cinstirii Sfințelor Moaște în Biserica Ortodoxă. Tot la această parohie și sub același generic, al aprofundării spiritualității ortodoxe, duminică seara au loc vechernii în biserica satului, la care tinerii și credincioșii împreună cu cei doi clerici menționați mai sus, descoperă atât tipicul cât și cântările specifice, pe cele 8 glasuri, ale cultului nostru ortodox.

Astfel de întâlniri cu caracter duhovnicesc sunt cu atât mai binevenite în viața parohiilor ortodoxe românești din Ungaria cu cât pericolul secularizării, relativizării și abaterii de la dreapta învățătură de credință a Bisericii este mai vădit într-un spațiu în care influențele venite dinspre Apus sunt mai mari decât într-o țară majoritar ortodoxă, informează Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria.

„Dacă păstrezi tăcerea, să fie din iubire; dacă strigi, să fie din iubire; dacă îndrepti, îndreaptă din iubire; dacă ierți, iartă din iubire. Rădăcina interioară să fie cea a iubirii, din această rădăcină nu poate ieși decât bine.” Fericitul Augustin

**Oferiți
1 %
din impozitul
Dumneavoastră
Bisericii
Ortodoxe
Române
din Ungaria
Cod tehnic:
0293**

Duminica Sfintei Cruci

În Duminica Sfintei Cruci, a treia din Postul Mare (7 aprilie), PS Părinte Episcop Siluan a săvârșit Sfânta Liturghie Arhierască în fruntea unui sobor format din pr. paroh Ioan Bun, pr. prof. univ. dr. Dumitru Megheșan, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă „Episcop Dr. Vasile Coman” din Oradea și cei doi diaconi de la Catedrala Episcopală din Iula. Cu binecuvântarea PS Părinte Sofronie, Episcopul Oradei și la invitația pr. paroh, decanul din Oradea a venit la Micherechi însoțit de un grup de studenți teologi, care au dat răspunsurile la strănă cu profesionalism și vigoare duhovnicească, bucurând inimile tuturor credincioșilor prezenți, care au umplut biserica românească din Micherechi.

La momentul rânduit, unul dintre studenții prezenți le-a vorbit credincioșilor despre semnificația

Sfintei Cruci în Biserica Ortodoxă, iar pr. Dumitru Megheșan a aprofundat această învățătură fundamentală a credinței noastre, prin câteva dimensiuni concrete ale teologiei referitoare la sensul Sfintei Cruci în viața creștinului, oferind și câteva informații interesante despre istoricul Facultății de Teologie Ortodoxă din Oradea.

Vizita oaspeților de seamă de la Facultatea de Teologie din Oradea se înscrie într-un proiect pastoral al Facultății, sub genericul „Misiune prin Liturghie”, început în toamna anului trecut și adresat studenților din anii 3 și 4, care însoțiți de Părintele Decan sau de un alt cadru didactic efectuează deplasări misionare la diferite parohii, în principal din Episcopia Oradei, informează Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria.

Botez la biserica din Săcal

Deoarece toți copiii părinților credincioși sunt incluși în legământ și în biserica lui Dumnezeu, duminică, 31 martie, creștinii Ioan Mărculescu și Ioana Mărculescu și-au botezat fiica Daniela Maria Mărculescu. Părinții Ioan și Ioana sunt români stabiliți în localitatea Komádi din județul Bihor. Botezul a fost săvârșit în biserica ortodoxă din Săcal de către preotul Ionuț Negrău, iar nașa la botez a fost preoteasa Adela Maria Negrău. Prin taina botezului, micuța Daniela a devenit ucenică a lui Hristos și a fost inclusă în biserică.

A.B.

AȚRU tratează despre preluarea Școlii și Liceului „N. Bălcescu” din Jula

(Urmare din pag. a 3-a)

La întrebările profesorilor, domnul secretar de stat Latorcai Csaba a răspuns: „Preluarea unei instituții de învățământ prezintă asumarea unei mari responsabilități. Nu este ușor întreținerea unei instituții culturale, a unei grădinițe cu număr redus de copii, sau a unei instituții educaționale integrate. Sigur că întotdeauna începutul este mai greu. Și în cazul școlii și liceului românesc la început nu s-a găsit numitorul comun cu Autogovernarea Românească pe Țară, dar preluarea celorlalte instituții a adus o oarecare rutină. Privind finanțarea, acum se lucrează la punerea unei baze la sistemul de finanțare a in-

fel autogovernări de naționalitate se vor putea înființa doar în localitățile în care la recensământ s-au declarat 30 de persoane de naționalitate. Un filtru al celor care nu aparțin naționalității respective este afișarea în mod public a numelor celor care se înregistrează pe listele electorale la primăriile din localitățile unde se pot forma autogovernări. Astfel, comunitatea poate să decidă dacă sunt cunoscuți cei ce figurează pe listă sau nu. Va fi schimbat și sistemul electoral: consilierii autogovernărilor locale, pe județ și pe țară vor fi aleși în mod direct de toți cei ce se înregistrează pe lista alegătorilor. Astfel nu va mai conta cine are

tat parlamentar, viceprimarul orașului Jula, *Gajda Róbert*, deputat parlamentar, funcționari ai Primăriei, *Ana Oros Simon*, referent pentru învățământ la AȚRU, etc.

Primăriile nu respectă convențiile

O școală are viitor numai dacă are copii. Odată cu preluarea școlilor generale din localitățile unde mai funcționează și alte școli, cum ar fi Bătania, Aletea și Chitighaz, AȚRU a intrat într-o competiție. La Bătania și Chitighaz, unde unitatea de învățământ dispune și de o grădiniță până în prezent nu s-au arătat probleme, deoarece grădinița respectivă a asigurat de ani de zile numărul de elevi necesar. Însă ce se întâmplă dacă numărul copiilor scade, lucru care poate fi cauzat și de factori negativi, nu neapărat de natalitate. Cu această problemă se confruntă deja două școli generale, cea din Aletea și Chitighaz. Și despre acest subiect s-a discutat la întâlnirea secretarului de stat cu directorii români de la Bătania, Aletea, Chitighaz și Săcal.

La Școala din Chitighaz, Latorcai Csaba a fost întâmpinat cu pâine și sare, precum și cu un scurt moment cultural susținut de către elevii instituției de învățământ. Întâlnirea a continuat în sala profesorală unde conducătorii instituțiilor au venit să-și spună problemele, doleanțele. La doar scurt timp după semnarea convenției cu AȚRU, unele primării se pare că și-au încălcat cuvântul dat. Este vorba despre primăria din Chitighaz, unde la ultima ședință a consiliului local, consilierii au decis înființarea unei noi grădinițe maghiare la Chitighaz, unde să se învețe limba germană. Cu o problemă asemănătoare se confruntă și școala din Aletea, căreia primăria i-a promis o grădiniță, dar până la urmă și-a retras sprijinul și grădinița respectivă funcționează în continuare sub administrarea primăriei. Ce se va întâmpla cu aceste instituții și ce va putea face AȚRU ca primăriile să respecte convențiile rămâne de văzut. Prezentul relativ sigur are în față un viitor incert.

Anca Butar

stituțiilor de învățământ de naționalitate, de aceea concret nu pot să spun nimic. Dacă pe viitor se ajunge însă ca numărul copiilor să scadă și finanțarea nu va fi de ajuns, nu doresc să-mi asum responsabilitatea în acest caz. Privind însă datele recensământului nu cred că aici va scăde numărul copiilor, dimpotrivă. Cu o programă de învățământ bună, alături de o administrare corespunzătoare și un administrator bun nu cred să fie probleme cu numărul copiilor.”

Recensământul 2011 rezolvă problemele românilor?

Referitor la alegerile de autogovernări de naționalitate care urmează să aibă loc anul viitor, Latorcai Csaba a informat că statul încearcă într-o oarecare măsură să oprească etnobiznisul, ast-

mai multe voturi în autogovernarea pe țară, ci va avea însemnătate votul întregii comunități. În ceea ce privește recensământul, Kreszta a fost de părere: „Dacă acum nu ne unim forțele atunci niciodată. Trebuie să arătăm ce înseamnă autonomie culturală, pentru că instituțiile care aparțin acum AȚRU sunt un fel de garanție pentru autonomia culturală. Cei 35 de mii care s-au declarat români la recensământ sunt convinși că știu românește. Trebuie căutați, să ne unim forțele și să le cerem sprijinul, eventual să-și înscrie copiii la școlile românești. Să căutăm soluții pentru a asigura o școală generală și pentru copiii români din Budapesta, care mai târziu cu siguranță ar continua la Liceul Bălcescu”.

La întâlnirea de la Jula au mai participat *dr. Kovács József*, depu-

Pe scurt...

JULA

Școala generală și Liceul „Nicolae Bălcescu” din Jula organizează o campanie de colectare jucării, haine care vor fi destinate copiilor proveniți din familii cu situație financiară dificilă de către Crucea Roșie din Ungaria. Persoanele dornice să doneze o pot face în perioada 8–22 aprilie.

BICHIȘCIABA

Membrii Autogovernării Românești din Bichișciaba s-au întrunit în ședință joi, 11 aprilie, unde au dezbătut problemele legate de organizarea concursului românesc de povești, care va fi organizat pe 10 mai, la Casa de povești din Bichișciaba. Elevii școlilor românești din Ungaria sunt așteptați la concurs, iar elevii talentați la desen pot pregăti pentru acest eveniment imagini de povești, pentru expoziția care va fi aranjată la Casa poveștilor.

JULA

Grădinița din Orașul Mare Românesc din Jula organizează, pe 17 aprilie, ziua porților deschise. Scopul acestei zile este ca părinții să cunoască activitatea instituției. Înscrierea copiilor va avea loc în zilele de 6–7 mai, între orele 8–17.

JULA

Vineri, 26 aprilie se va desfășura olimpiada la limba și literatura română și la cultura și civilizație românească (OÁTV) pentru elevii școlilor generale bilingve și unde limba română se predă ca obiect de studiu. Evaluarea cunoștințelor va avea loc la sediul Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria, la Jula, cu începere de la ora 10.00.

SĂCAL

Conducerea școlii din Săcal organizează un concurs de cultură și civilizație românească, care va avea loc pe 26 aprilie, la școala din Săcal. La concursul intitulat „Moștenirea tezaurului nostru” aflat la prima ediție vor participa elevi de clasele 3–4 de la toate școlile din Ungaria în care se învață limba română.

1% 1% 1% 1% 1% 1% 1% 1% 1%

Oferiți 1% pentru scopuri românești!

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria 19058283–1-04

Fundația „Pro discipulis – Pentru elevi”, Jula 18382378-1-04

Fundația „Pentru Musica” din Jula 18376146-1-04

Proverbe și zicători despre prietenie

- Un prieten face mai mult decât o pungă cu bani.
- Spune-mi cu cine te-nsotești, ca să-ți spun cine ești.
- Cei ce se potrivesc, lesne se-mprietenesc.
- Decât un dușman, mai bine zece prieteni.
- Prietenul adevărat la nevoie se cunoaște.
- Prieten bun e acela ce dă sfaturi bune, iar nu acela care îți laudă nebuniile.
- Nu e oglindă mai bună ca prietenul vechi.
- Bine e să fie dușmanul departe și prietenul aproape.
- Părinții ți-i dă natura, prietenii ți-i alegi singur.
- Când corabia se înecă, șoarecii fug.
- Prieteni noi să-ți faci, dar de cei vechi să nu te lași.
- Dintr-un măracine iese un trandafir/Și adesea dintr-un trandafir iese un măracine.
- Sabia de aur taie mai mult decât cea de fier.
- Cine a aflat în lume prieten adevărat/El o comoară bogată în viața sa a câștigat.
- Mai bine o muștrare pe față decât o prietenie ascunsă.
- Prietenul se câștigă prin fidelitate, modestie, generozitate.

Prietenie
înseamnă
să fii alături de
prieteni nu când
au dreptate,
ci când greșesc.
(Andre Malraux)

Povestea unei fetețe neîncercătoare

A fost odată o fetiță foarte nefericită, care nu putea să creadă că este iubită. Cu cât cineva încerca să o convingă de faptul că o iubește, cu atât fetița îi râdea mai tare în nas și îi spunea că glumește. Ca să te apropie de această făptură neîncercătoare, pentru care nu părea să existe vreo fărâmbă de iubire sub soare, îți trebuia nu doar o inimă curajoasă, ci și un adevărat spirit de aventură. Dar chiar și așa, tot nu era sigur că ai fi reușit să o faci să te urască mai cu măsură.

Într-o zi, supărată că nu se poate bucura în inima ei de nici o vorbă de iubire,

de niciun gest, poate doar, din când în când, de vreun dar, hotărî să plece unde va vedea cu ochii, asemeni unui hoinar. Astfel că, tot rătăcind pe străzi, sufletului său nefericit și pribeag îi ieși în cale, sprijinindu-se în baston-i aurit de razele lunii, năluca unui moșneag.

– Ce-i cu tine fetiță frumoasă, aici, în regatul celor rămași fără casă?

– Ce să fie? Am plecat să găsesc și să ofer inimii mele o singură bucurie. Dar mi-e teamă că nu prea știu ce să caut, și unde.

Moșneagul cercetă atunci, în taină, sufletul fetiței, ca să vadă ce îi răspunde:

– Uite, o să caut eu în locul tău bucuria după care ai plecat, dar tu trebuie să ai mare grijă de el, că am și eu un băiat. Și tare mai e nefericit, de când mumă-sa, care îl iubea ca pe ochii din cap, a murit.

– Bine, o să veghez asupra lui, până te vei înalpa...

Moșneagul se făcu apoi nevăzută, în timp ce fetița noastră se minuna. Se trezi lângă un băiețel care scria, cu lacrimi, o compunere despre mama sa într-un caietel. Fire emotivă, nu mai avea deja nicio coală de sugativă. Trebui, deci, să îl liniștească, dar mai ales să îi promită că îi transcrie ea,

pentru a doua zi, creația aceea nefericită.

După ce i-a transcris compunerea, care, deși n-ar recunoaște, i-a smuls și ei o lacrimă-două, fetița aruncă în tigaie, apărute din senin pe masă, câteva bucățele de șuncă și niște ouă. Ospățul ăsta le deschise așa un apetit, că imediat copiii se puseră pe sporovăit.

Băiețelul îi povesti de-a fir a păr, aruncând în foc niscaiva surcele, toata viețșoara sa, cu bune și rele... Fetița nu prea avu ce să povestească, în afară de faptul că dorea ca lumea să o iubească. Voia să simtă în inima ei, cu adevărat, sentimentul acela despre care toți o mințiseră că e minunat. Și uite-așa, trecu o seară, trecură două, trecură trei, până când începu ea să ațintască, uimită, din prag, drumul către școală pe care se pierdea zilnic fiul aceluia moșneag. Apoi, de la o vreme, începu a se teme. Pe de altă parte, o îmboldea curiozitatea: tare ar fi vrut să știe, dacă, în afara dragostei pe care o descoperi chiar în inima sa, moșneagul mai aflase vreo bucurie.

Dar acesta nu se întoar-se decât după vreo douăzeci de ani, de nu mă înșel, când cei doi îi botezara creștinește un nepoțel.

Sfaturi utile

◆ Vrei un ceai? Atunci folosește numai atâta apă cât ai nevoie, nu umple ibricul până sus.

◆ Zborul cu avionul produce creșterea cea mai rapidă a emisiei de CO₂. Ce-ar fi să îți petreci vacanța în țara ta sau să descoperi o altă parte a Europei călătorind cu trenul?

◆ Automobilele produc 10% din emisiile de CO₂, în UE. De ce să nu mergi cu mijloacele de transport în comun? Ori să mergi cu bicicleta sau pe jos, opțiuni mult mai sănătoase și mai ieftine.

◆ Dacă intenționezi să cumperi un frigider nou, o mașină de spălat sau alte aparate casnice, verifică eticheta de eficiență energetică, obligatorie în Europa, care arată dacă acestea fac parte din categoria de eficiență economică „A”. Clasa „A” arată o eficiență energetică ridicată.

◆ Nu lăsa televizorul, aparatura electronică și computerul în standby – cu lumina roșie aprinsă. Televizorul folosește 45% din energia necesară, în modul standby. Dacă toți europenii ar evita această situație,

atunci s-ar putea economisi suficientă energie pentru a acoperi necesarul energetic al unei țări de mărimea Belgiei.

◆ Nu lăsa încărcătorul telefonului mobil în priză după ce s-a încărcat bateria. Dacă faci acest lucru, se pierde 95% din energie, de fapt numai 5% este necesară pentru încărcarea telefonului tău.

◆ Economisește apă caldă făcând duș în loc de baie. Pentru duș se folosește de patru ori mai puțină apă.

(Sursa: Internet)

Curiozități despre România

Vulcanii noroioși se află situați în apropierea localității Berca din județul Buzău, la aproximativ 20 km de orașul Buzău. Vulcanii Noroioși de la Paclele Mari sunt declarați monumente ale naturii, constituindu-se astăzi sub forma unei rezervații geologice, botanice și peisagistice ce se întinde pe o suprafață de 25 ha.

Rezervația Naturală „Focul Viu” – Zona, cunoscută sub denumirea de Focul Viu a fost declarată rezervație geologică în anul 1995, mai apoi primind în aria declarată protejată și niște suprafețe de pădure ce protejează alunecările de teren din zonă. Rezervația se află pe o terasă a râului Milcov, în apropierea satului Andreiașu de Jos, localitate situată la 37 km de Focșani.

Ceea ce determină apariția „focului viu” sunt depozitele de hidrocarburi care ies la suprafață. Depozitele de terasă contribuie la aprinderea gazelor. Datorită faptului că lipsesc marnele, aici nu se formează vulcani noroioși. Numărul acestor focuri este variabil, flăcările având înălțimi de la 10 cm până la 50 cm. Când plouă flăcările se sting însă se vede cum apa bolborosește în locurile pe unde gazul continuă să iasă.

Piramidele de pământ de la Goranu reprezintă o rezervație geologică deosebit de spectaculoasă, cu o suprafață de 12 ha, situată în apropierea municipiului Râmnicu Vâlcea, pe valea pârâului Stancioi. Aici apa de ploaie, rezultată de pe urma ploilor și a topirii zăpezilor a creat adevărate piramide de pământ, turnuri de 80 m înălțime, precum și zone cu adâncituri de peste 10 m în versantul văii. Morfologia acestei zone se aseamănă cu mai cunoscutele Râpa Roșie (din apropiere de Sebeș) și Groapa Ruginoasă (Munții Bihor).

Grădina Zmeilor reprezintă o rezervație geologică compusă din numeroase stânci uriașe, așezate într-o mare dezordine (blocuri, turnuri, stâlpi, ciuperci, stânci cu forme de animale). Cele mai impresionante sunt două stânci în formă de prismă numite sugestiv „Zmeul” și „Zmeoaica”. Alte blocuri de piatră au fost denumite sugestiv „Moșu”, „Eva” și „Dorobanțu”.

Podul lui Dumnezeu face parte dintre cele mai spectaculoase fenomene carstice de la noi din țară. El se prezintă sub forma unei arcade naturale care s-a format ca urmare a prăbușirii tavanului unei peșteri. El are circa 25 m lungime, 8 m lățime și se ridică până la o înălțime de 14 m față de fundul văii deasupra căreia s-a format. Peste pod trece șoseaua ce leagă Baia de Aramă de municipiul Drobeta Turnu Severin. Despre Podul lui Dumnezeu se spune că se inscrie printre cele 3-4 poduri naturale din lume.

Copiii de la grădiniță în vizită la școală

Conducerea școlii generale din Micherechi a organizat vineri, 5 aprilie, o zi cu porțile deschise pentru copilașii și părinții din

sat, cu scopul ca aceștia să cunoască mai bine activitatea instituției de învățământ. Copilașii de vârstă preșcolară împreună cu

părinții și cu educatoarele lor au intrat la clasa a patra la o oră de română, ținută de învățătoarea Maria Martin.

Înscrierea copiilor la școala generală din Micherechi a avut loc în zilele de 8-9 aprilie. În luna viitoare, 16 copilași își vor lua rămas bun de la grădiniță și vor deveni din toamnă școlari. Înscrierile la școlile generale au avut loc la începutul acestei săptămâni.

Despre numărul copilașilor înscriși la școlile generale vom relata în numărul din săptămâna viitoare.

A.C.

Liceul „N. Bălcescu” pe Internet
www.balcescu.sulinet.hu

Jurnaliștii români de pretutindeni s-au adunat în Serbia

Cea de-a patra ediție a Congresului Internațional al Jurnaliștilor Români, organizat de Forumul Internațional al Jurnaliștilor Români, desfășurată la Doni Milanovăț – Serbia s-a transformat într-un adevărat moment istoric, informează youthvoice.ro. Tema ediției din acest an a fost și ea una deosebit de generoasă: „EUROPA – MANIPULARE – MINORITATE”. O prezență deosebită din partea autorităților statului român s-a consemnat la această ediție. Ministrul delegat pentru Românii de Pretutindeni, *Cristian David*; președintele ICR, *Andrei Marga*; secretarul de stat *Stejărel Olaru*, șeful Departamentului Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni; consilierul primului ministru *Victor Ponta*, *Corneliu Vișoianu*, au deschis lucrările congresului.

După Severin – Cladova, Chișinău și Cernăuți, cea de-a patra ediție a Congresului Internațional al Jurnaliștilor Români a fost organizat în Serbia, la Doni Milanovăț. O adevărată provocare și totodată un moment istoric, având în vedere că Serbia, în special Valea Timocului este o zonă destul de sensibilă în ecuația respectării drepturilor legitime ale minorității române, o minoritate care numără aici peste 300.000 de membri, împărțiți după un principiu devastator: un popor – trei minorități (români, vlahi și români/vlahi). O coincidență teribilă ca semnificație face ca în ziua în care la hotelul Lepenski Vir să se deschidă lucrările congresului, în 12 școli din comunele Bor, Zajceri și Nigotin să se deschidă oficial cursurile pilot de limba română cu elemente de cultură națională. Jurnaliști de la publicații de limba română din Serbia, Ucraina, Republica Moldova, Bulgaria au venit la lucrările congresului la care, pentru prima oară, președintele FIJR, *Romeo Couți*, a lansat o provocare interesantă: o sesiune de lucrări cu teme variate despre problemele presei din comunitățile congenere din afara granițelor României.

Mesajul primului ministru

Consilierul pe probleme ale românilor de pretutindeni al premierului român Victor Ponta, Corneliu Vișoianu, a dat citire unui mesaj emoționant trimis special pentru jurnaliștii participanți. „Felicit Forumul Internațional al Jurnaliștilor

Români, organizație care se adresează celor aproximativ 10.000 de jurnaliști ce activează în mass-media de limba română din afara granițelor, pentru perseverența și energia cu care a promovat identitatea acestei categorii profesionale. Faptul că astăzi se desfășoară cel de-al IV-lea Congres al Forumului demonstrează că organizația reprezintă credibil interesele profesionale ale jurnaliștilor de limba română din statele unde există comunități românești importante în principal Republica Moldova, Ucraina, Ungaria, Serbia, Bulgaria, dar și Spania, Italia sau Statele Unite ale Americii. Sunt încredințat că dezvoltarea mass-media de limba română răspunde unor nevoi reale ale românilor și comunităților românești din străinătate pentru că le oferă șansa de a-și conserva identitatea culturală și de a transmite copiilor și nepoților lor bogăția spirituală generată de multiculturalism. Dar de câștigat are și țara mamă, pentru că românii din străinătate reprezintă o punte a României cu lumea, punte extreme de folositoare în această lume a globalizării.

Așa cum am promis în Angajamentul USL pentru România, lansat la Cluj, orașul în care s-a născut Forumul Internațional al Jurnaliștilor Români, Gu-

vernul României își propune să creeze un nou model de societate, așezată pe repere morale, construită pe solidaritate, respect și toleranță”, se arată în mesajul special al primului ministru Victor Ponta.

Ministrul Cristian David: „Rolul presei e din ce în ce mai important!”

Ministrul delegat pentru românii de pretutindeni, Cristian David, a vorbit cu emoție despre românii de pretutindeni, drepturile lor fundamentale și strategia statului român cu privire la respectarea acestor drepturi. „Avem ca priorități susținerea și apărarea drepturilor legitime ale românilor, oriunde s-ar afla ei. Rolul presei e din ce în ce mai important în lumea de astăzi. Presa ca suport al circulației informației, a diseminării ei, are un rol fundamental, în apărarea drepturilor, libertăților și identității românilor de pretutindeni”, a explicat ministrul delegat. În ceea ce privește efortul României, David s-a arătat destul de ferm: „Trebuie să ne batem pentru ca spiritul european de respectare a drepturilor minorităților să se afirme

pretutindeni, unde trăiesc români.”

Andrei Marga: „Ne trebuie institute culturale cât mai multe în afara granițelor României!”

Președintele ICR, Andrei Marga, a declarat în deschiderea lucrărilor congresului că România trebuie să aibă în vedere deschiderea unor institute culturale în afara granițelor, deși aceste eforturi pot fi destul de costisitoare. „Un institut cultural în exterior poate costa până la un milion de euro pe an, dar cu toate acestea propunerile noastre sunt dintre cele mai variate și generoase. La Belgrad, Kiev, Beijing, Atena (sau Salonic), Cairo și chiar Seul, putem deschide filiale ale ICR”, a precizat Andrei Marga.

Daniel Banu: „Românii din Serbia se vor bucura de respectarea drepturilor lor fundamentale!”

„Ideile unui grup de entuziaști s-au concretizat, au devenit tradiție, suntem la cea de-a patra ediție. Importanța misiunii jurnaliștilor și a rolului primordial în informarea publicului larg despre problema minorităților sunt definitorii. Salut prezența reprezentanților mijloacelor de in-

formare din Serbia. Cu greutate, aceștia aduc în casele românilor informații. În cadrul discuțiilor și întâlnirilor pe care le avem, problematica minorităților naționale se află în atenția noastră. Desigur vorbeam de rolul deosebit pe care presa în limba maternă îl joacă, o activitate complexă a etnicilor români pentru afirmarea valorilor culturale și spirituale și a limbii române. Limba română reprezintă emblema identității noastre. Apărarea drepturilor, accesul la învățământ în limba maternă, reprezentarea, dreptul la informare și la mijloace de informare, exercitarea dreptului religios, sunt drepturi fundamentale de care românii de pe tot cuprinsul Serbiei se vor bucura din plin. Impulsionarea procesului educațional, și mă refer la acest proiect pilot demarat în Serbia pe 5 aprilie, a dus la o victorie istorică. 600 de copii din 12 școli, timp de două luni și jumătate participă la cursuri de limba română, urmând ca această disciplină să fie introdusă în programa școlară acolo unde există solicitări. Numărul copiilor este peste 1600, urmează o anchetă a ministerului educației din Serbia, urmând ca de la 1 septembrie să se încheie acest proces”, a precizat ambasadorul României la Belgrad, Excelența Sa domnul Daniel Banu.

Forumul Internațional
al Jurnaliștilor Români

MAE va înființa un call-center activ 24h/24 pentru românii de pretutindeni

Înființarea unui call-center internațional, unde cetățenii ar putea suna, cere informații, depune plângeri și solicita servicii, ar rezolva problemele birocratice și nu numai, ale românilor din străinătate. Ministerul Afacerilor Externe de la București consideră că un asemenea centru ar putea îmbunătăți calitatea serviciilor oferite diasporei. MAE a propus, prin urmare, înființarea unui centru unic de contact și suport pentru cei circa 6 milioane de români care trăiesc peste granițe, centru care să permită furnizarea de servicii mai eficiente decât cele actuale.

MAE își propune să realizeze prin noul proiect:

- preluarea apelurilor de la cetățenii români aflați în străinătate și înregistrare solicitări/probleme în sistemul informatic;
- oferirea de consultanță consulară imediată pentru problemele semnalate sau de informații cu caracter consular;
- oferirea de consultanță juridică imediată pentru solicitările de acest gen;
- direcționarea cetățenilor conform normelor și regulilor MAE către organisme locale/naționale în vederea soluționării problemelor/solicitărilor semnalate;
- semnalarea cazurilor deosebite direct organelor abilitate naționale (MAE, MAI) sau celor locale de

urgentă (poliție, ambulanță, pompieri etc.);

– stocarea și centralizarea informațiilor despre cazuri, soluții, cu respectarea legislației în vigoare privind protecția datelor cu caracter personal;

– auditarea activităților angajaților MAE (atât a agenților din Call Center cât și a personalului consular care operează în cadrul sistemului);

– eficientizarea comunicării între MAE și cetățean, precum și asigurarea transparenței activității prin publicarea de rapoarte de activitate;

– monitorizarea și evaluarea modului de soluționare a problemelor/solicitărilor semnalate;

– generarea de rapoarte în funcție de perioadă, zonă geografică, tipologii de probleme/solicitări, respectiv soluții și a timpului de răspuns.

Centrul de contact și suport pentru cetățenii români din străinătate se va implementa la nivelul sediului central al Ministerului Afacerilor Externe – Alea Alexandru nr. 31, Sector 1, București, cu sprijinul Direcției Schengen – str. Emil Pangratti nr. 20, Sector 1, București.

În cadrul MAE se va înființa centrul de contact și suport unde agenții (angajați ai ministerului) vor răspunde la apelurile cetățenilor 24 de ore, 7 zile pe săptămână.

Aniversare Nichita Stănescu cu un manuscris inedit, la Budapesta

În acest an, la 31 martie, s-au împlinit 80 de ani de la nașterea poetului Nichita Stănescu. Cu acest prilej, Institutul Cultural Român de la Budapesta a organizat o seară literară specială cu o expoziție fotodocumentară, oferită de Muzeul Literaturii Române, o masă rotundă cu participarea unor cadre didactice universitare de la Oradea și Budapesta, precum și proiecția unor secvențe și imagini de arhivă din colecția Muzeului Literaturii Române. La masa rotundă au participat *Marius Miheț*, lector universitar la Universitatea din Oradea, redactor asociat al revistei *Familia* și colaborator al revistei *România literară* și *Florin Cioban*, lector la Catedra de Limba și Literatură Română din cadrul Universității ELTE din Budapesta.

Moderatorul serii, *Gabriela Matei*, director ICR Budapesta, a arătat încă de la început că ICR București a inițiat cu prilejul aniversării lui Nichita Stănescu un adevărat maraton la toate filialele sale din țară și din străinătate, iar Academia Română s-a întrunit la Ploiești într-o ședință extraordinară dedicată poetului. *Florin Cioban* a adus în prim-plan un articol semnat în 1983 de *Matei Vișniec*, ca un apro-po la recenta prezență a acestuia la Budapesta. Astfel, *Matei Vișniec* vorbea încă din 1983 despre fenomenul Nichita Stănescu și influența pe care a avut-o asupra generației '80. „Dar Nichita Stănescu este model numai în măsura în care obligă la altceva.” Lectorul Catedrei de Limba și

Literatură Română din Budapesta a precizat că modelul Nichita Stănescu se alătură unui fenomen care în literatura română apare periodic. În critica literară română se vorbește despre fenomenul Eminescu și *Blaga*. *Florin Cioban* a mărturisit că în anii '90 și-a continuat studiile liceale în Suedia. Pe vremea aceea, poetul Nichita era un mister și nu un fenomen pentru el. Și-a dat seama cu dezamăgire că nici unul din colegii săi suedezi nu auzise măcar de unul din clasicii literaturii române. În schimb, știau de Nichita Stănescu, care era introdus în antologii de poezie.

Marius Miheț a adăugat că poetul a ajuns pe lista scurtă a premianților *Nobel*, după 50 de ani după *Lucian Blaga* și a primit premiul *Herder*. A arătat că debutul său literar a avut loc în 1957, pe vremea când era redactor la *Gazeta literară* (devenită mai târziu *România literară*). A început să învețe, să recapituleze poezia românească, ajungând în final să recreeze limbajul poetic, încercând să se autodefinască: „eu sunt limba în care visez”. Limbajul poetic stănescian a fost influențat de poezia *morfologică* a lui Tudor Arghezi și de cea *ermetică* a lui Ion Barbu. *Marius Miheț* a precizat că în formarea sa două aspecte biografice au fost definitorii: influența poetului *Nicolae Labiș* și decernarea premiului *Herder*. Poezia sa nu poate fi înțeleasă fără să citim poeziile lui *Malarme*, *Baudelaire*. A recreat limbajul poetic și a creat un sistem de semne. Versuri

ca: „du-mă fericire în sus și izbește-mi tâmpla de stele” sau „aș fi vrut să te îmbrățișez cu coasta”, au derutat la început criticii. Așa cum a derutat el însuși pe cei prezenți la decernarea premiului *Herder* în Austria, în 1976, când pe scenă în loc de cuvinte sau mulțumiri a întins mâinile ca și cum ar fi fost crucificat. Cei prezenți s-au speriat. De fapt, ar fi vrut doar să zboare.

Gabriela Matei a vorbit celor prezenți și despre eseul lui *Daniel Cristea Enache*, „*Lirica Magna*”, apărut în anul 2011, la Editura Curtea Veche, și care a stârnit o adevărată polemică în critica literară română.

Un moment surpriză al serii l-a constituit manuscrisul inedit oferit de soția scriitorului maghiar *Páskándi Géza* din Budapesta. *Gabriela Matei* a precizat că *Sebők Anna* urmărește cu interes evenimentele Institutului și aflând de aniversarea lui Nichita Stănescu a avut bunăvoința de a dezvălui că, în 1966, la București, Nichita Stănescu s-a întâlnit cu *Páskándi Géza* căruia îi apăruse nu demult „*Bumerangul lumii*”. Pe coperta acestei cărți, poetul român a dedicat o poezie prietenului și colegului său de breaslă.

Directorul ICR Budapesta a precizat: „poetii erau foarte uniți între ei în acea perioadă”. Pe parcursul serii au fost proiectate secvențe și imagini de arhivă din colecția Muzeului Literaturii Române și au fost ascultate melodii pe versurile poetului „*necuvintelor*”.

Gabriela Enea Elekes

Ce spune biblioteca ta despre tine?

Că ai sau nu cărți în casă spune ceva despre tine. Dar pornim de la premisa că un om interesat de apariții editoriale noi e pasionat de lectură și n-ar concepe să trăiască într-o casă fără o bibliotecă. Iar când merge în vizită la alții, se uită curios să vadă ce citesc ei. Poate unele titluri te fac curios, la altele ridici sprâncenele a mirare sau te amuzi, probabil că vei găsi și cărți din categoria „plăceri vinovate”, dar și unele de care n-ai auzit niciodată. Dar ce spune biblioteca unui om despre el?

În bibliotecă se întâlnesc atât trecutul, cât și viitorul cititorului, cărțile citite și cele încă nedeschise sau doar frunzărite. Prezentul se odihnește pe noptieră. Apoi, acele șiruri de cărți aranjate arată cât știi (cu condiția să le fi citit, desigur) și ce domenii de interes ai. Iar dacă îți dai interesul să le organizezi după

vreo logică, dezvăluie și o latură puțin exhibiționistă. Pentru că nu doar cărțile de pe raft contează, ci și felul în care sunt aranjate. Mulți aleg metoda tradițională și le grupează în ordine alfabetică, așa cum au văzut în bibliotecă. Alții le aranjează după culori sau mărime, mai preocupați de funcția estetică decât de minutele pierdute pentru a găsi un titlu anume.

Se întâmplă ca, fără să vrea, cititorul să dezvăluie autorii preferați, poziționați de obicei la nivelul ochiului, grupați împreună și aranjați în centru, în timp ce scriitorii care nu l-au impresionat sunt fie pe rafturile de sus, fie pe cele de jos, așa încât să nu-i fie greu să-i ocolească. La fel, într-o librărie, cele mai vândute sau noi titluri sunt mereu plasate așa încât să nu le poți trece cu vederea.

Cărțile pe care le expunem la vedere sunt modul în care vrem să ne vadă

ceilalți. Unii trișează și aleg titluri care știu că vor fi sigur remarcate de alții, aducându-le astfel o oarecare admirație. Alții o fac la îndemnul unui stilist care le comandă cărți „la metru” pentru a umple o bibliotecă proaspăt comandată sau le leagă în coperte noi de piele, toate identice, pentru a sublinia valoarea lor estetică, nu neapărat pe cea literară.

Există și posibilitatea de a le aranja în ordinea în care le-ai citit, de la bazele copilăriei până la cărțile din facultate și romanele de week-end. Astfel îți poți aminti unde anume erai sau ce făceai într-o anumită perioadă a vieții, care sunt titlurile care te-au șlefuit în anii adolescenței sau cum s-au schimbat gusturile cu trecerea timpului. Ca să obții acest rezultat ai nevoie fie o memorie excelentă, fie de o nouă bibliotecă pentru a începe acum.

Cartea săptămânii

Bob Dylan: Suflare în vânt

100 de poeme
traduse de Mircea Cărtărescu

„Am tradus cu o bucurie care sper că se vede în texte. Am încercat să fiu absolut fidel textului original, dar să-i dau și o anume flexibilitate în românește. Nu e Cărtărescu, e Dylan. Iată ce-am avut minut de minut în minte pe când traducem. Cărtărescu e doar instrumentul prin care Dylan poate străluci în limba română, îmi spuneam. Și totuși cititorul foarte familiarizat cu frazarea mea o va putea recunoaște și în aceste o sută de poeme din Dylan, căci e inevitabil să fie așa. Tot ce pot să sper e că ea nu supără, că e doar un element de fundal, poate o umbră necesară. [...] Să traduci lyrics, chiar cele ale unor compozitori recunoscuți ca (mari) po-

eți precum Bob Dylan, Lennon-McCartney, Paul Simon sau Frank Zappa, ar putea părea o acțiune dez-nădăjduită dacă...

...dacă versurile muzicii folk-pop-rock nu ar da atât de bine când sunt puse pe hârtie. Dacă nu ar apărea atât de consonante cu poezia de azi, scuturată de podoabe. Dacă însuși faptul că le lipsește muzica nu ar face textele mai enigmatice. Dacă, lipsite de splendoarea hainei muzicale, n-ar fi atât de impresionante în sărăcia lor de multe ori înșelătoare.

Dacă, în cazul de față, textele n-ar fi de Bob Dylan, un poet uriaș, chiar și-n lipsa muzicii, cum sper că vă veți convinge.”

(Mircea Cărtărescu)

Trei îngeri

Trei îngeri zboară peste străzi
Cântând la câte-un corn de-argint
În rochii verzi și cu aripe
Din ziua de Crăciun venind
Cea mai sălbatică pisică din Montana trece
Și-o doamnă în oranj, strălucitoare
O furgonetă U-Haul, un camion fără roți
Autobuzul de Tenth Avenue lucind în soare
Câinii și porumbeii zboară-mprejur
Trece un om în piept cu o stea
Trei tipi se târăsc înapoi de la slujbă
Nimeni nu se-oprește să-i întrebe ceva
Camionul brutăriei se-oprește la colț
Lângă stâlpii pe care îngerii-adastă
Șoferul se uită după un chip
În lumea asta concretă și vastă
Îngerii cântă din corn toată ziua
Pământul trece pe lângă ei ca o arcă
Dar ascultă cineva muzica lor
Cineva măcar încearcă?

Afiș lansării de carte

TV

Vulpe – Vânător

Sâmbătă, 13 aprilie, ora 21.00,
TVR Internațional

Film inspirat de evenimentele premergătoare revoltei timișorenilor din decembrie 1989. Fire independentă și nonconformistă, Irina, o tânără profesoară, intră în vizorul Securității, care, spre a o intimida, utilizează un întreg arsenal de presiuni psihologice. Euforia pe care i-o provoacă eroinei căderea lui Ceaușescu este, din păcate, de scurtă durată: Irina descoperă curând că n-a scăpat de urmărirea Securității. Filmul Vulpe – Vânător este o prelucrare a romanului Laureatei Premiului Nobel pentru Literatură din 2009, Herta Müller, „Încă de pe atunci Vulpea era Vânătorul” (în limba germană: Der Fuchs war damals schon der Jäger).

Undeva la Palilula

Sâmbătă, 13 aprilie, ora 22.00, PRO Cinema
Protagonistul filmului este Serafim, proaspăt absolvent al Școlii de Medicină, care primește repartiție pe termen scurt la spitalul din Palilula, un oraș fantomă, pierdut în mijlocul câmpiei valahe. Un sanatoriu-lazaret, spital improbabil, clinică ginecologică într-un loc unde nu se naște nici un copil. Palilula e un loc unde derizoriul coexistă cu lucruri fermeceătoare, iar populația din oraș e izolată pentru eternitate în beție, petreceri și orgii. Filmul urmărește periplul doctorului Serafim prin Palilula, pe perioada mai multor ani și anotimpuri.

Actorul și sălbătici

Duminică, 14 aprilie, ora 8.30, Kanal D
Celebrul teatru de revistă „Vox”, al cărui director este Costică Caratase, pregătește un spectacol în care numărul de rezistență este o virulentă sarjă la adresa nazismului și a Gărzii de Fier. Caratase, cât și textierul său, Ionel Fridman, sunt somați de legionari să renunțe. Prima victimă a acestui marșav este Ionel Fridman, asasinat în prezența lui Caratase pentru că terminase textul spectacolului sfidându-i pe legionari. Caratase, un mare comic al Bucureștiului din anii războiului rezistă presiunilor legionare care-i cer delucurarea satirei, plătind cu viața îndrăznelile. Film inspirat din viața actorului Constantin Tănase, vedetă a teatrului românesc de revistă care a cultivat cupletul satiric și politic în perioada interbelică.

TEATRU

TEATRUL CLASIC „IOAN SLAVICI”, ARAD

„Sorry”, de A. Galin

Sâmbătă, 13 aprilie, ora 19.00, sala mare
Regia – Ion Ardeal Ieremia

„Tillsonburg”, de M. McKenna

Duminică, 14 aprilie, ora 19.00, sala Studio
Regia – Jimmy Fay

„Viața ca un joc ușor” – PREMIERĂ

după o idee din „Leichtes Spiel”,
de Botho Strauß
Joi, 18 aprilie, ora 19.00, sala Studio
Adaptarea și regia – Alexandra Gandi – Ossau

„M-am hotărât să devin prost”,

de Martin Page
o producție a Teatrului Național Timișoara
Sâmbătă, 20 aprilie, ora 19.00, sala mare
Regia – Antonella Cornici

„Anonimul venețian”, de G. Berto

Duminică, 21 aprilie, ora 19.00, sala mare
Regia – Ion Ardeal Ieremia

CONCERTE

Vița de Vie la Oradea

Vineri, 12 aprilie 2013, ora 22.30
Oradea, Window Pub

Vița de Vie este o formație de rock alternativ (ocasional influențe rap, hardcore, jazz, și reggae) din România, formată în 1996. Primul lor album, „Rahova”, a fost realizat în 1997. Ultimul album numit „Fetish” a fost lansat pe 18 martie 2010. Concertul de la Oradea face parte din turneul național „Spunk Tour”.

Delia Matache la Oradea

Vineri, 12 aprilie 2013
Oradea, Club The One

Delia Matache se numără printre cele mai cunoscute soliste de muzică ușoară din România. Debutul artistic l-a făcut în cadrul trupei N&D, alături de Nick, iar împreună au lansat două albume foarte populare pentru acea vreme, „Nu vreau să te pierd” și „Nu e vina mea”. După despărțirea de N&D, în 2003, cariera solo a artistei a cunoscut o creștere continuă iar în 2007 are loc lansarea albumului „Listen Up”. În lista melodiilor de pe album se găsește și piesa „Secretul Mariei”, piesă în colaborare cu Smiley.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

15 APRILIE, LUNI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

16 APRILIE, MARȚI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

17 APRILIE, MIERCURI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

18 APRILIE, JOI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista, presei 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

19 APRILIE, VINERI (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Elena Sandu: „Limba română, patria noastră” 16.30: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

20 APRILIE, SÂMBĂTĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: „Pe undele Europei” – emisiune euroregională realizată de studiourile de radio din Timișoara și Seghedin 17.55: Încheiere

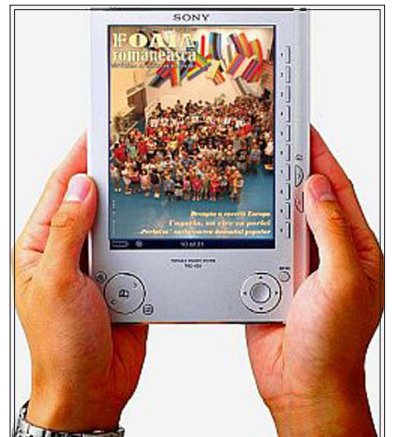
21 APRILIE, DUMINICĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Ecranul nostru

miercuri, 17 aprilie, m1, ora 12.55
joi, 18 aprilie, Duna TV, ora 7.05

Premiera piesei „Cămila” a avut loc în octombrie 2012, la Liceul Românesc din Iula. Aceasta este cea mai nouă piesă a Teatrului de Amatori al Liceului „N. Bălcescu”. Spectacolul vorbește despre prietenia adevărată, despre speranța omului de a crede în ceva, chiar și într-o cămilă. Actorii noștri au fost invitați în studioul de televiziune din Seghedin pentru a înregistra piesa integral. „Cămila”, o adaptare după Dumitru Solomon, în regia Norei Chiriac Tiu, va putea fi urmărită săptămâna viitoare.
Realizator: Ștefan Crâsta

Abonați-vă la E-Foaia la prețul de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” va cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar.

„E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

La spitalul de nebuni

Un medic își aduce studenții în vizită la un ospiciu. Se opresc la un salon unde era un bărbat cu privirile rătăcite.

– Vedeti, acest bărbat și-a pierdut mințile fiindcă femeia cu care trebuia să se căsătorească l-a refuzat.

– În următoarea rezervă îl vom vizita pe cel care a luat-o...

Un loc fix

– Iarăși stai întins pe canapea...

– Draga mea, privește partea pozitivă: întotdeauna știi unde să mă găsești!

Măgarul

Un țăran într-o căruță plină de ochi, cu un singur măgar amărât, cu ochelari de cal, care nu se urnea deloc, striga frenetic:

– Dii, Murgule! Dii Surule! Dii Florica! Dii Marica!
Un bărbat se uită la el și îl întreabă dacă a uitat cum se numește măgarul.

Țăranul spuse:
– Știu cum îl cheamă, da vreau să îi dau impresia că nu lucrează singur.

Biologie sau sociologie

Dacă ăla micu' seamănă cu ta-su... aceasta este biologie.

Dacă ăla micu' seamănă cu vecinul... aceasta este sociologie.

Pavlov și câinele

Știți ce a făcut Pavlov după ce i-a murit câinele?
A continuat să-i aducă de mâncare.

„Vorba preferată a tatălui meu: Sângele apă nu se face”

În urmă cu zece ani, un adolescent din Micherechi, pe nume **Csaba Târlea**, a început să planteze la marginea satului o pădure de stejar pe o suprafață de cinci hectare. Scopul lui a fost să creeze un ecosistem, o pădure de la zero. „Slujesc un țel nobil: omul să-și facă un plan pe un termen de 80–100 de ani, din care nu el va profita”, este filozofia tânărului micherechian, care dorește ca la senectute să trăiască într-o căsuță de lemn, în pădurea plantată în întregime de propriile mâini.

Nimeni nu se naște grădinar, iar cu toții avem un moment în viață când devenim interesați de grădinărit. Unora acest lucru li s-a întâmplat în copilărie, cum este de exemplu și interlocutorul nostru Csaba, care de mic copil și-a dorit să fie grădinar. Fiind micherechian, părinții și rudele lui s-au ocupat de cultivarea zarzavaturilor, l-a interesat această ramură a grădinăritului. În anul 2003 a obținut diploma de inginer horticultor la Universitatea „Corvinus” din Budapesta cu rezultate excelente. Cu nouă ani în urmă s-a mutat de la Micherechi la Jula. Acum este managerul Asociației Criș-Mureș de la Castelul Wenckheim-Almásy din cartierul Julian Văreu.

Protejarea mediului

După universitate, Csaba a fost angajat ca ornitolog la o școală din Gyula-Városerdő. Acum este implicat în amenajarea parcului de agrement al Castelului din Văreu. Investiția face parte din proiectul european „X-Parc”, care va fi derulat până la 31 octombrie 2014. „Protejarea mediului

este fundamentală în zilele noastre. Trebuie să ne gândim atât la noi, cât și la nevoile viitoarelor generații. În țările industrializate se folosesc mari cantități de energie. Tot aici se produc și multe deșeuri. La școală sau acasă toți trebuie să contribuim la rezolvarea ei, nu numai pentru că așa este corect, ci și pentru că este în interesul nostru, al oamenilor, pe termen lung”, zice Csaba.

Succes în altoirea castraveților

Începând din anii '80 a reușit să se perfecționeze în altoirea castraveților pe tulpini de dovleac. „Nu eu am fost primul în satul Micherechi care s-a ocupat de altoirea legumelor, practica altoirii a fost utilizată încă din primele decenii ale secolului trecut. Planta de castravete altoită este mai rezistentă împotriva bolilor. În partea de sud a județului Bichiș mă ocup de altoirea lubenițelor”, ne-a mărturisit tânărul.

Grădina se îngrijește cu inimă și pricepere

„Trăiesc într-o casă cu curte, astfel am posibilitatea și

pretenția să am o grădină cât mai curată, îngrijită cu inimă și cu pricepere. Fiind ornitolog, horticultor și interesat în protejarea mediului înconjurător, grădina mea seamănă mai mult cu un colț de pădure cu multe flori. Atunci când sezonul este în toi, adică primăvara, ziua începe dimineața la ora șase. Azi, dis-de-dimineață, am fotografiat înflorirea narciselor. Pasionat de agricultură, de obicei mă ocup cu râvnă de răsadurile din grădina din jurul casei, dar seamăn plante și în ograda din vecini.” Csaba este mulțumit de ce produce bucata de pământ, pe

care-o muncește singur cu sapa în mână. În fiecare an are recoltă bogată, iar din acest belșug le dă și prietenilor. „Fiindcă îmi place să mănânc numai zarzavaturi și fructe din grădina mea, fac agricultură bio, fără chimicale. Sap plantele, le ud zilnic. Trebuie să fie tot timpul cu ochii pe răsaduri ca să nu apară cine știe ce boli”, ne-a împărtășit Csaba.

Cu bicicleta pe malul Crișului, până la Cluj

„Cea mai lungă călătorie de 700 de kilometri făcută cu bicicleta în regiuni îndepărtate a fost expediția de la Cluj, în Valea Râului Arieșeni, organizată cu prietenii. Anul trecut am avut norocul să fiu prezent la una dintre cele mai importante expoziții horticoale mondiale din Europa, »Floriade«, organizată în perioada 5 aprilie și 7 octombrie. Expoziția este organizată o dată la zece ani, în Olanda, pe o suprafață de 66 de hectare. Vizitatorii au fost introduși în lumea horticulturii într-un mod interactiv. Floriade înseamnă nenumărate plante și flori excepționale, pe care a meritat să le descopăr”, și-a amintit Csaba.

Bujorul de stepă de la Zau de Câmpie

În România, în județul Mureș există mai multe rezervații naturale. În localitatea Zau de Câmpie vegetează peste 350 de specii de plante ocrotite, printre care se află și bujorul de stepă. „În cadrul acestui proiect dorim să amenajăm expoziții în care vom prezenta diferite specii de plante. Printre aceste specii vom face referiri la rezervația de bujori de la Zau de Câmpie, considerat unicul loc din interiorul arcului carpatic unde crește această floare. Sunt sigur că vom face o excursie la începutul lunii mai, atunci când apar florile”.

Sunt mândru că sunt român

„Fiindcă sunt implicat în acest proiect european, mă bucur că am posibilitatea să vorbesc cu prietenii din Arad în limba mea maternă, în română. Proverbul »Sângele apă nu se face« a fost vorba preferată a tatălui meu. Adică, eu voi rămâne veșnic din același sânge, chiar dacă poate vorbesc mai bine limba maghiară”, ne-a spus Csaba Târlea.

A. Cioca

